

**Ochrana, propagace a podpora
KOJENÍ V ZAŘÍZENÍCH
poskytujících péči matkám a
novorozencům: revidovaná
iniciativa nemocnic vstřícných k
dětem**

**World Health
Organization**

European Region

Webová příloha: Indikátory pro monitorování

Ochrana, propagace a podpora
KOJENÍ V ZAŘÍZENÍCH poskytujících
péči matkám a novorozencům: revidovaná
iniciativa nemocnic vstřícných k dětem

Tabulka 1. Doporučené indikátory pro monitorování klíčových klinických postupů pro ochranu, propagaci a podporu kojení v zařízeních

Klíčový klinický postup	Navrhovaná definice indikátoru	Cíl	Primární zdroje	Doplňkové zdroje
Krok 3: Probírat důležitost kojení a jeho praktické zvládání s těhotnými ženami a jejich rodinami.	Procento matek předčasně narozených i donošených dětí, kterým byla v zařízení poskytnuta prenatální péče a které obdržely prenatální poradenství o kojení.	≥80 %	Rozhovory s matkami předčasně narozených a donošených dětí	Klinické záznamy
Krok 4: Zprostředkovat okamžitý a nepřerušovaný kontakt kůže na kůži a podporovat matky, aby s kojením začaly co nejdříve po porodu.	Procento matek donošených dětí, jejichž děti byly v kontaktu kůže na kůži ihned nebo do pěti minut po porodu a tento kontakt trval jednu hodinu nebo déle.	≥80 %	Rozhovory s matkami donošených dětí	Klinické záznamy
	SENTINELOVÝ INDIKÁTOR: Procento donošených dětí, které byly přiloženy k prsu do jedné hodiny po narození.	≥80 %	Klinické záznamy	Rozhovory s matkami donošených dětí
Krok 5: Podporovat matky při zahájení a udržení kojení a při zvládání běžných obtíží.	Procento kojících matek donošených dětí, které dokážou předvést, jak dítě přisát a rozlišit, že dítě saje a polyká mléko.	≥80 %	Rozhovory s matkami donošených dětí	
	Procento kojících matek donošených dětí, které dokážou popsat alespoň dva indikátory toho, zda kojené dítě vypije dostatečné množství mléka.	≥80 %	Rozhovory s matkami donošených dětí	
	Procento matek kojených předčasně narozených a donošených dětí, které dokážou správně předvést nebo popsat, jak odstříkávat mateřské mléko.	≥80 %	Rozhovory s matkami předčasně narozených a donošených dětí	Klinické záznamy
Krok 6: Nedávat kojeným novorozencům žádnou stravu ani tekutiny kromě mateřského mléka, pokud to není indikováno ze zdravotních důvodů.	SENTINELOVÝ INDIKÁTOR: Procento kojenců (předčasně narozených i donošených), kteří po celou dobu pobytu v zařízení dostávali pouze mateřské mléko (buď od vlastní matky nebo z banky mateřského mléka).	≥80 %	Klinické záznamy	Rozhovory s matkami předčasně narozených a donošených dětí
Krok 7: Umožnit matkám a jejich novorozencům, aby zůstali spolu a byli ve společném pokoji (rooming-in) 24 hodin denně.	Procento matek donošených dětí, jejichž děti s nimi zůstaly od narození, aniž by odloučení trvalo déle než jednu hodinu.	≥80 %	Rozhovory s matkami donošených dětí	Klinické záznamy

Klíčový klinický postup	Navrhovaná definice indikátoru	Cíl	Primární zdroje	Doplňkové zdroje
Krok 8: Podporovat matky, aby rozeznaly projevy zájmu novorozence o krmení a reagovaly na ně.	Procento kojících matek donošených dětí, které dokážou popsat alespoň dva projevy zájmu o krmení.	≥80 %	Rozhovory s matkami donošených dětí	
Krok 9: Poskytovat matkám poradenství ohledně používání lahví ke krmení, saviček a dudlíků a rizik s tím spojených.	Procento kojících matek předčasně narozených a donošených dětí, které uvádějí, že byly poučeny o rizicích používání kojeneckých lahví ke krmení, saviček a dudlíků.	≥80 %	Rozhovory s matkami předčasně narozených a donošených dětí	
Krok 10: Koordinovat propuštění, aby rodiče a jejich děti měli včasný přístup k pokračující podpoře a péči.	Procento matek předčasně narozených a donošených dětí, které uvedly, že je pracovník informoval o tom, kde v jejich komunitě mohou získat podporu pro kojení.	≥80 %	Rozhovory s matkami předčasně narozených a donošených dětí	

Tabulka 2. Doporučené indikátory pro hodnocení klíčových řídicích postupů pro ochranu, propagaci a podporu kojení v zařízeních

Doporučení	Navrhované indikátory	Cíl	Prostředky ověřování
Krok 1a: Plně dodržovat Mezinárodní kodex marketingu náhrad mateřského mléka a navazující rezoluce Světového zdravotnického shromáždění („Kodex“).	Důkazy toho, že všechny náhrady mateřského mléka, lahve na krmení a savičky používané v zařízení byly zakoupeny běžnými nákupními kanály a nebyly získány z bezplatných nebo dotovaných dodávek.	Prokázáno	Kontrola záznamů zařízení o nákupech
	Vystavování výrobků, na které se vztahuje Kodex, nebo předmětů s názvy nebo logy společností vyrábějících náhrady mateřského mléka, lahve na krmení a savičky nebo názvy výrobků, na které se vztahuje Kodex.	Nevystavují se	Pozorování v zařízení
	Existence zásad (strategie), kde je popsáno, jak se v zařízení dodržuje Kodex, včetně nákupu náhrad mateřského mléka, nepřijímání podpory nebo darů od výrobců nebo distributorů výrobků, na které se vztahuje Kodex, a neposkytování vzorků náhrad mateřského mléka, lahví na krmení kojenců nebo saviček matkám	Existují	Přezkoumání strategie výživy novorozenců
	Procento odborných pracovníků ve zdravotnictví, kteří poskytují předporodní, porodní nebo novorozeneckou péči, kteří dokážou vysvětlit alespoň dva prvky Kodexu.	≥80 %	Rozhovory s nemocničním personálem
Krok 1b: Mít písemně vypracovanou strategii výživy novorozenců a seznamovat s ní zaměstnance a rodiče v rámci běžného	Existence písemné strategie výživy novorozenců, která se zabývá implementací všech osmi klíčových klinických postupů Deseti kroků, implementací Kodexu a pravidelným posuzováním kompetencí.	Existuje	Přezkoumání strategie výživy novorozenců
	Vystavené shrnutí strategie pro těhotné ženy, matky a jejich rodiny.	Vystaveno	Zaznamenání vystavené strategie
	Sladění klinických protokolů nebo standardů týkajících se kojení a výživy novorozenců se standardy BFHI a stávajícími pokyny podloženými důkazy.	V souladu	Přezkoumání klinických protokolů a standardů
	Procento klinických pracovníků, kteří poskytují předporodní, porodní nebo novorozeneckou péči, kteří dokážou vysvětlit alespoň dva prvky strategie výživy novorozenců, které ovlivňují jejich úlohu v zařízení.	≥80 %	Rozhovory s nemocničním personálem

Doporučení	Navrhované indikátory	Cíl	Prostředky ověřování
Krok 1c: Zavést systémy průběžného monitorování a správy údajů.	Existence protokolu pro průběžné monitorování a systém správy údajů pro dodržování osmi klíčových klinických postupů.	Existuje	Dokumentace protokolu
	Četnost schůzek nemocničního personálu v zařízení, na kterých se přezkoumává implementace systému.	Nejméně jednou za šest měsíců	Plán schůzek k dokumentaci
Krok 2: Zajistit, aby pracovníci měli dostatečné znalosti, schopnosti a dovednosti k podpoře kojení.	Procento odborných zdravotnických pracovníků, kteří poskytují předporodní, porodní nebo novorozeneckou péči a kteří uvádějí, že během předchozích dvou let absolvovali přípravné nebo průběžné školení o kojení.	≥80 %	Rozhovory s nemocničním personálem
	Procento odborných zdravotnických pracovníků, kteří uvedli, že v předchozích dvou letech absolvovali zhodnocení dovedností v oblasti kojení.	≥80 %	Rozhovory s nemocničním personálem
	Procento členů zdravotnického personálu, kteří poskytují předporodní, porodní nebo novorozeneckou péči, kteří dokážou správně odpovědět na tři ze čtyř otázek týkajících se znalostí a dovedností v oblasti kojení a podpory kojení.	≥80 %	Rozhovory s nemocničním personálem

Tabulka 3. Indikátory pro národní a regionální monitorování ochrany, propagace a podpory kojení v zařízeních poskytujících péči matkám a novorozencům

Indikátor	Definice	Primární zdroj	Možné doplňkové zdroje
Indikátory globálního rámce pro monitorování výživy			
Výlučné kojení u dětí do šesti měsíců věku	Procento kojenců ve věku 0 – 5 měsíců, kteří během předchozího dne dostali pouze mateřské mléko.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	
Porody v zařízeních „vstřícným k dětem“ („pokrytí BFHI“)	Procento porodů v zařízeních, která byla označena jako „Baby-friendly“, „prošla“ externím posouzením nebo splnila určitou úroveň shody se standardy BFHI (podle národního programu) během posledních pěti let.	Zprávy o implementaci programu; národní databáze, pokud existuje	
Indikátory klinické praxe			
Předporodní poradenství	Procento matek, kterým bylo poskytnuto předporodní poradenství o kojení.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Časný kontakt kůže na kůži	Procento matek, které měly se svým dítětem kontakt kůže na kůži, který trval jednu hodinu nebo déle, ihned nebo do pěti minut po porodu.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Časný začátek kojení	Procento matek, které přiložily dítě k prsu do jedné hodiny po porodu.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Podpora při kojení	Procento matek, kterým se dostalo podpory při učení kojení po porodu.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Výlučné kojení během pobytu v zařízení	Procento matek, které uvedly, že jejich děti dostávaly po celou dobu pobytu v zařízení pouze mateřské mléko (buď od vlastní matky nebo z banky mateřského mléka).	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Rooming-in	Procento matek, jejichž děti s nimi zůstaly od narození, aniž by odloučení trvalo déle než jednu hodinu.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních

Indikátor	Definice	Primární zdroj	Možné doplňkové zdroje
Postoupení do terénní podpory	Procento matek, které uvádějí, že byly informovány o tom, kde mohou získat podporu při kojení ve svém okolí.	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Celkové dodržování standardů BFHI (alternativní ukazatel pokrytí BFHI)	Procento matek, které odpověděly kladně alespoň u šesti z výše uvedených sedmi postupů	Průzkumy v domácnostech (MICS, DHS atd.)	HMIS, výstupní rozhovory, průzkumy v zařízeních
Programové výstupní indikátory BFHI			
Regulace standardů BFHI (pokud je regulace decentralizována na úroveň krajů)	Procento krajů, států, okresů s předpisy o standardech Baby-friendly.	Zprávy (budou definovány na úrovni země)	
Přípravné školení o standardech BFHI	Procento pracovníků, kteří jsou čerstvými absolventy zdravotnických škol a kteří absolvovali školení o aktualizovaných standardech BFHI.	Zprávy (budou definovány na úrovni země)	
Průběžné školení o standardech BFHI	Procento odborných zdravotnických pracovníků působících ve zdravotnictví, kteří absolvovali průběžné školení o aktualizovaných standardech BFHI.	Zprávy (budou definovány na úrovni země)	
Průběžné provádění procesu externího hodnocení	Procento zařízení poskytujících porodnické a novorozenecké služby, která v posledních 3 – 5 letech absolvovala externí hodnocení.	Zprávy (budou definovány na úrovni země)	

BFHI: Baby-friendly Hospital Initiative; DHS (demographic and health survey): demografický a zdravotní průzkum. HMIS (health management information system): informační systém řízení péče o zdraví; MICS (multiple indicator cluster survey): klastrový průzkum s více indikátory.

Číslo dokumentu: WHO/EURO:2026-36105-36105- 83395 (PDF)

© World Health Organization 2026

Některá práva vyhrazena. Tento dokument je k dispozici na základě licence Creative Commons Attribution-NonCommercialShareAlike 3.0 IGO (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo>).

Navrhovaná citace. Světová zdravotnická organizace. Webová příloha: indikátory pro monitorování. Ochrana, propagace a podpora kojení v zařízeních poskytujících péči matkám a novorozencům: implementace revidované Iniciativy nemocnic vstřícných k dětem z roku 2018. Kodaň: Regionální úřad WHO pro Evropu; 2026. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.

Úplné pokyny pro implementaci: Světová zdravotnická organizace. Ochrana, propagace a podpora kojení v zařízeních poskytujících péči matkám a novorozencům: implementace revidované Iniciativy nemocnic vstřícných k dětem z roku 2018. Kodaň: Regionální úřad WHO pro Evropu; 2026 (<https://iris.who.int/handle/10665/386616>).